Friedrich Wilhelm Weber,

Dektritilio, ĉapitro 6, La rikolta festo

tradukita de Manfredo Ratislavo

1 Vivu la printemp' kunflora,
vivu la aŭtun' kunspika!
Kion la printemp' promesas,
donas la aŭtun' amika. -[20]

2 Sur la firsto de la domo
la hirundoj kolektiĝas.
Oni zorgu por la vintro,
ĉar la foliar' flaviĝas.

3 Diras la hirundoj: "Gardu
zorge vian domon, homo!
Volas ja venontsomere
loĝi ni en via domo.

4 Gardu vian domon, mastro!
Ruzo kaj malic' minacas,
kiam vi en via domo
dum la vintraj noktoj lacas.

5 Gardu vian domon ĉiam,
por ke konserviĝu ĉio,
kaj atentu pri la forno!
Dankon! - Vin protektu Dio!"

6 Sur la kamp' ĉe Bodinktorpo
ĉio estis jam falĉita,
kaj la resto de l' aveno
per salika ŝnur' bindita.

7 Ĝoje frotis siajn manojn
Izenhardo, la majoro.
Diris li: „Ni falĉis ĉion,
estas fino de l' laboro!

. . .

Friedrich Wilhelm Weber,

Dreizehnlinden, Kapitel 6, Das Erntefest

1 Heil dem Lenz mit seinen Blumen,
Heil dem Herbst mit seinen Ähren!
Lenz ist liebliches Verheißen,
Herbst ist freundliches Gewähren. -

2 Auf des Daches First versammelt,
Mahnen zugbereit die Schwalben:
„Rüste, Wirt, dich vor dem Winter,
Denn das Laub beginnt zu falben.

3 Bleiben mußt du, wenn wir flüchten;
Sieh dich vor, es mag dir frommen,
Daß wir alles wohlbehalten
Finden, wenn wir wiederkommen.

4 Hüte dich vor Trug und Tücke,
Dunkles brau'n die dunkeln Nächte;
Arges droht dem Herrn des Hofes
Oft vom Freunde, oft vom Knechte.

5 Hüte deines Hauses Giebel,
Hüte deines Herdes Kohlen;
Winterdach ist doppelt nütze;
Habe Dank - und Gott befohlen!"

6 Auf dem Feld zu Bodinkthorpe
War die Sichel längst verklungen,
Um den Rest der Haferwellen
Ward das Weidenband geschlungen.

7 Isenhard, der alte Meier,
Rieb vergnügt die braunen Hände:
„Kinder, seht dort kommt der Wagen;
Gott sei Dank, wir sind zu Ende!

. . .

[20] aŭ:
1 Ĉarmas primaver' kun floroj,
benas nin aŭtun' spikriĉe;
kion la printemp' promesas,
donas la aŭtun' sufiĉe. -

8 Estas tie jam plektita
bunta la rikoltokrono;
nin invitas al la danco
la muzik' de l' violono.

9 Estu vi ne tro fervoraj,
vi servistoj! Restu spiko,
ke l' ĉevalo de Votano
trovu iom de l' tritiko!

10 Lasu vi la lastan pomon
al Votan', la alta dio,
por ke en venonta jaro
sur la arbo kresku plio.

11 Vi ne moku pri ĉi tio,
filineto", la majoro[21]
diris, „agu ni sur nia
korto laŭ prapatra moro!"

12„La tributon por la birdoj
volas doni ni volonte,
por ke ili ne akuzu
ĉe l' ĉielo nin estonte,"

13 diris la filin'. Respondis
ŝia patro, la majoro:
„Dirus mi, se mi ne estus
via patro: Al li gloro!

14 Diru dece vian diron,
ne forgesu ĝin, Ajgino!
Ke ĝi plaĉu al la grafo,
ankaŭ al la graf-edzino!

15 Sur la lasta rikolt-ĉaro
gajaj servistinoj sidis.
„Ho antaŭen!" diris tiu,
kiu la ĉevalojn gvidis.

16 Ĉiuj ĝojis kaj jubilis,
ankaŭ la falĉista aro;
sed kalvulo ilin sekvis,
kiu ridis kun amaro:

. . .

8 Seht, dort kommt der letzte Wagen:
Aiga mit dem bunten Kranze,
Kord, der Fiedler, Dierk, der Pfeifer,
Laden uns zum Erntetanze.

9 Knechte, seid nich allzu eifrig,
Jedes Hälmlein heimzuholen:
Laßt der Flur die letzte Garbe
Für des alten Wodan Fohlen;

10 Laßt dem Baum den letzten Apfel
Für den alten Wodan selber!
Voller trägt aufs Jahr der Wipfel,
Und der Weizen färbt sich gelber.

11 Aiga, rümpfe nicht das Näschen!
Löblich ist der Brauch der Alten;
Auf dem Hof zu Bodinkthorpe
Soll man ihn in Ehren halten."

12 Aiga sprach: „Der Vogelzehent
Ist es, den wir gern ertragen,
Daß uns nicht die kleinen Bettler
Vor der Himmelstür verklagen."

13 Sprach der Alte: „Kleine Aiga,
Kluge Aiga, Preis und Ehre
Deinem Vater, würd' ich sagen,
Wenn ich nicht dein Vater wäre.

14 Denk an deine Sprüche, Aiga,
Daß die Worte fein sich schicken
Und der Graf und Hildegunde
Sich erfreun und Beifall nicken.

15 Vorwärts, Gerd!" - Der Wagen knarrte,
Obenauf im Mägdekreise
Dierk und Kord, und laut und lustig
Klang des Stoppelliedes Weise.

16 Peitschenknall und Freudenjauchzen;
Munter folgten alle Schnitter,
Nur der kahle Grimbart hinkte
Zögernd nach und lachte bitter:

. . .

[21] aŭ: ho, Ajgino, la majoro

17 „Grenŝtelist', vi graf', min nomis.
Estis tio kalumnio!
Vi ne rajtis diri tion,
pagos vi al mi pro tio!"

18 Staris jen sur sia korto
tiu grafo en ĉeesto
de la noblaj gastoj, kiujn
li invitis al la festo.

19 Estis tiu ĉi sendita
kiel la reprezentanto
de la Franka reĝo Karlo,
kiel jur-administranto.

20 Bodo estis lia nomo,
alnomita la Mildulo;
tamen kelkaj lin enviis,
nomis lin „la nigra ulo".

21 Estis ĉe li Hildegundo,
la filino, elkreskinta
roze bela kaj bonkora
kiel la patrin' mortinta.

22 Kiel la patrin' mortinta
sur la korto ŝi ordonis,
la helpemajn servistinojn
nur malofte ŝi admonis. -

23 Antaŭ l' pordo de la domo,
kie oni festaranĝis,
staris invititaj viroj,
gajajn vortojn interŝanĝis.

24 Badurad', la episkopo,
la Paderan fonton laŭdis;
kaj Varenon, la abaton,[22]
oni paroladi aŭdis.

. . .

17 „Schwarzer Graf, du magst dich hüten,
Hast mich einen Dieb gescholten
Um die Waben, um die Gerste:
Schwarzer Graf, es wird vergolten!"

18 Auf dem Hof zu Bodinkthorpe
Stand der Graf im Ring der Gäste,
Edler Herrn und freier Bauern,
Die er lud zum Erntefeste:

19 Bodo, zubenannt der Milde,
Hergeschickt vom Karl, dem alten
Frankenkönig, um im grünen
Nethegau des Rechts zu walten.

20 Neidern hieß er noch der Schwarze,
Streute gleich in seine Locken
Lange schon unholder Winter
Silberreif und weiße Flocken.

21 Eine Ros' im wilden Walde,
Lieblich ihm zur Seite blühte
Hildegund, der heimgegangnen
Mutter gleich an Huld und Güte.

22 Gleich der heimgegangnen Mutter
Schaltete sie auf dem Hofe;
Emsig durch Gemach und Garten
Schlüpfte Imma, ihre Zofe. -

23 Wo sich grün umrankt der Vorbau
Wölbte an des Hauses Pforte,
Tauschten die entbotnen Männer
Mit dem Grafen muntre Worte.

24 Badurad, der gute Bischof,
Pries dem Wirt die Paderquelle,
Abt Warin von Dreizehnlinden
Seiner Weser blaue Welle.

. . .

[22] aŭ: kaj la monaĥej-abaton
aŭ: la abaton pri l' Vezero

25 Ankaŭ la piul' Majnulfo
tie staris, ne enuis,
ne parolis, sed enpense
monaĥejon jam konstruis.

26 Kaj Titmar' de sia kuzo
Dodo estis demandata,
kiel li sin sentas en la
nova robo, la skarlata.

27 „Pli imponis via patro
en la leda vesto sia,
pli ol vi en via robo,“
diris konatulo lia.

28 Du junulojn pri ĉasado
oni paroladi aŭdis;
Teŭdebert', la kamparano,
sian agron laŭte laŭdis.

29 Kaj Elmar' la episkopon,
sian onklon, alparolis.
Tiu lin salutis, tamen
manon premi li ne volis.

30 Survizaĝe de Elmaro
mortis eta rid' dolore,
premis lian livan manon[23]
la najbaro des pli kore.

31 Ger', la Franko, vidis tion,
kiun sendis Karl', la reĝo,
postulanta novajn servojn
de l' distrikt' pro nova leĝo.

32 Estis li acerba homo,
sed li sciis babilante
siajn vortojn plidolĉigi,
ĉe la grafidin' sidante.

33 Kiam tiu babiladis,
ŝi aŭskultis en silento;
al Elmaro li nun diris
jenon kun mokema sento:[24]

. . .

25 Wichtruds Sohn, der fromme Meinulf,
Taufkind Karls, des großen Franken,
Lauschte lächelnd; Klosterhallen
Baut' er selber in Gedanken.

26 Dodiko vom Eberbronnen,
Drehend seines Bartes Spitze,
Fragt Thietmar, seinen Vetter,
Wie der Scharlachrock ihm sitze.

27 Rab, der greise Eschenburger,
Sprach, die Hand am breiten Messer:
„Deinem Vater, kleiner Dodo,
Saß das Wams von Leder besser!“

28 Wolf und Rolf vom Turm erzählten
laut ihr letztes Jagdbegegnis;
Theudebert, der Freigeseßne,
Rühmte seiner Flur Erträgnis.

29 Elmar, Herr vom Habichtshofe,
Trat zum Bischof, seinem Öhmen;
Freundlich war er, doch er wollte
Nicht die Hand des Jünglings nehmen.

30 Im Gesicht des Heidenmannes
Starb ein Lächeln, trüb und schmerzlich;
Werinhard, der Freiling, drückte
Ihm die Linke fest und herzlich.

31 Gero sah's, der gelbe Franke,
Jüngst gesandt als Königsbote,
Der dem Gau mit neuen Diensten,
Neuem Zins und Zehnten drohte.

32 Herbe war er, doch die Rede
Wußt' er schmeichelnd zu versüßen,
Wenn er plaudernd in der Halle
Saß zu Hildegundens Füßen.

33 Schweigend hört' ihn stets die Jungfrau,
Ob er scherzte, ob er klagte;
Spöttisch krümmt' er seine Lippe,
Als er jetzt zu Elmar sagte:

. . .

[23] aŭ: premis la maldekstan manon
[24] aŭ:

34 Viajn plumojn vi alie
eletendis, falk' fiera!
Lamaj estas la flugiloj,
birdo estas vi mizera.

35 Ho malsana vi kokido!
Ĉu vin via amatino
sorĉis per magi-brogaĵo,[25]
Svanahild', la druidino,

36 kiu per filik' kronita
kaj urtiko, per voĉtono
akre ĝema aĉe dancas
ĉirkaŭ la ofer-kaldrono?"

37 Ŝvelis vejno de kolero
sur la frunto de Elmaro.
„Ne koleru vi!" mallaŭte
al li diris la najbaro.

38 Ĉar de ĉiuj salutitaj
venis kun la princidinoj
Hildegardo kaj kun tiu
de l' kastel' la noblaj inoj.

39 Kantis kaj jubilis ĉiuj,
kiam ili estis ene
de la korto, kaj parolis
jenon Izenhard' solene:

40 „De la kampoj, ho sinjoro,
ni rikoltis nun jam ĉion;
kion donis vi pograjne,
garbe ni redonas tion.

41 Ne forgesis mi, sinjoro,
teni for la sorĉon fian,
minacantan je solstiĉo
kampan rikoltaĵon nian.

...

34 „Stolzer Falk, ein krankes Küchlein
Schleppst du heut die lahmen Flügel:
Anders sträubtest du die Federn
Anderswo - auf braunem Hügel!

35 Stolzer Falk, du krankes Küchlein,
Hat mit ihrem Zaubersude
Dich berückt dein holdes Liebchen,
Swanahild, die alte Drude,

36 Wenn sie ächzt und Sprüche murmelt
Und, bekränzt mit Farn und Nessel,
Gaukelt mit verrenkten Gliedern
Um den großen Opferkessel?"

37 Elmar zuckte, auf der Stirne
Schwoll ihm heiß die Zornesader;
Werinhard, der breite Bauer,
Raunte leise: „Laß den Hader!"

38 Denn begrüßt von allen nahte
Hildegunde mit des grauen
Eschenburgers blonden Töchtern
Und vom Turm den edlen Frauen.

39 Und ins Tor mit Sang und Jubel
Fuhr der Wagen unterdessen;
Isenhard, den Hut im Arme,
Trat herfür und sprach gemessen:

40 „Herr, das Feld ist abgeerntet,
Rüstig regten wir die Glieder!
Was ihr körnerweise gabet,
Garbenweise bracht' ich's wieder.

41 Herr, auch hab ich nicht vergessen,
Bösen Zauber abzuwehren,
Der am Tag der Sonnenwende
Dräut den Schoten und den Ähren;

...

Kiam tiu babiladis,
ŝi aŭskultis silentante;
li kurbigis siajn lipojn,
al Elmaro nun dirante:

[25] aŭ: sorĉis per magia brogo,

42 Rajdas la Bilvis' je l' son' de l'
sonorilo de vespero
sur virkapro nigra tiam
ombre super nia tero.

43 Rajdi rajtas la fiulo
nur dum sonoril-sonado;
estas lia tio, kion
li ĉirkaŭas dum rajdado.

44 Sed li ne damaĝis multe,
ĉar mi mem ja sonorigis:
La vesperan sonoradon
mi ĉifoje plikurtigis!“

45 „Vi oldulo, estas tio
stulta kredo de pagano;
bono, kiun donis Dio
ne rabeblas de Satano.“

46 Badurad', la episkopo,
diris tion ridetante.
La major' respondis: „Tamen!“,
siajn ŝultrojn skuetante.

47 Ĉiuj ridis, sed ne Gero;
grumblis tiu ĉi ĉagrene.
Venis de l' major' filino,
kaj ŝi ekparolis jene:

48 „Dankas nun la servistaro
al la mastro de la domo;
ĉiam celas li nur bonon,
estas li tre justa homo.

49 Vidu tiun spikokronon!
Estas ĝi ja la simbolo[26]
de la homa diligento
kaj de Dia la bonvolo.

. . .

42 Denn am Tag der Sonnenwende
Sprengt beim Schall der Abendglocke
Schattengleich der Bilwißreiter
Durch die Flur auf schwarzem Bocke.

43 Reiten darf der rauhe Unhold
Nur, solang der Mesner läutet,
Und sein eigen sind die Halme,
Die beim Läuten er umreitet.

44 Doch uns konnt' er wenig schaden,
Denn ich selber griff zum Strange:
Das Johannisabendläuten
Währte heuer nicht zu lange!“

45 Lächelnd sprach der fromme Bischof:
„Alter, das ist Heidenglauben;
Gutes, das uns Gott gegeben,
Kann der Böse uns nicht rauben.“

46 Achselzuckend drauf der Meier:
„Freilich sind wir Christenleute,
Doch es läßt sich nicht verreden,
Daß der Bilwißreiter reite.“

47 Alle lachten seines Wortes,
Einzig Gero nicht, der grimme.
Aiga kam mit ihrem Kranze
Und begann mit heller Stimme:

48 „Dank dem Herrn des Hauses bringen
Seine Mägde, seine Knechte;
Immer zielt er auf das Gute,
Immer übt er nur das Rechte.

49 Diesen Kranz von goldnen Ähren
Halt' ich freudig ihm entgegen;
Lohn der Arbeit soll er künden,
Menschenfleiß und Gottes Segen.

. . .

[26] aŭ:
Estas ĝi simbol' de nia
diligenta laborado
kaj de bona beno Dia.

50 Longe li pri ni ankoraŭ
zorgu, pri l' disktriktanaro!
Ludu gaje, muzikistoj,
ke ĝi sonu tra l' montaro! -

51 Ke mi povu plekti kronon
kiam ree primaveras,
por la juna sinjorino
- tion mi por ŝi esperas -

52 ne el floroj kaj folioj,
kiuj kreskis en ekstero,
sed el floroj, kiuj floras
tie ĉi sur hejma tero.

53 Hildegunde restu plue
inter ni sur la kamparo!
Ludu gaje, muzikistoj,
ke ĝi sonu tra montaro! -

54 Gesinjoroj, karaj gastoj,
mi salutas von elkore!
Vin najbaraj, vi helpemaj,
oni traktu vin honore!

55 Se kroneton volas porti
ankaŭ li, Sinjor' Elmaro,
li ne devas ĉiam ĉasi
en sovaĝa la arbaro.

56 Estas en arbar' venenaj
fungoj ka vipur' venena;
floras en sunbrilo hela
la plej bela roz' ĝardena.

57 Ja ne kreskas tiu floro
en malluma la arbaro.
Ludu gaje, muzikistoj,
ke ĝi sonu tra l' montaro!" -

58 Tro kuraĝis ŝi, jen staris
ŝia patro en kolero,
kaj la graf' en embaraso,
furioza estis Gero.

. . .

50 Manches Jahr noch mög' er sorgen
Für den Gau, für Hof und Halle:
Lustig spielt, ihr Musikanten,
Daß es durch die Berge schalle! -

51 Gruß und Dank der edeln Jungfrau,
dieses Hauses holdem Kinde;
Hoff' ich doch, daß ich im nächsten
Lenz auch ihr ein Kränzlein winde;

52 Nicht von Blättern, nicht von Blumen,
Die auf fremder Flur gewachsen:
Nein von lieben heimatlichen,
Wie sie blühn im Land der Sachsen.

53 Hildegund, sie möge weilen
Unter uns, das wünschen alle:
Lustig spielt, ihr Musikanten,
Daß es durch die Berge schalle! -

54 Gern um Gnad' und Gunst begrüß' ich
Frau'n und Männer, werte Gäste:
Doch den Nachbarn soll man ehren,
Nächste Hilfe ist die beste.

55 Elmar, Herr vom Habichtshofe,
Möcht' er auch ein Kränzlein tragen,
Darf er nicht im wüsten Walde
Stets durch Moos und Pilze jagen.

56 Giftig, sagt man, sind die Pilze,
Und die Natter schläft im Moose;
Nah im Garten blüht im hellen
Sonnenschein die schönste Rose.

57 Nur erwäg' er, daß der Blume
Brausewetter nicht gefalle:
Lustig spielt, ihr Musikanten,
Daß es durch die Berge schalle!" -

58 Kleine Aiga, kluge Aiga,
War dein Spruch nicht zu verwegen?
Zornig stand der alte Meier,
Gero wild, der Graf verlegen.

. . .

59 Hildegundo, timigite,
konfuziĝis kaj paliĝis;
de la frunt' kaj vangoj ŝiaj
ŝiaj bukloj deruliĝis.

60 Ridis la major-filino;
ŝajne ŝin ne tuŝis tio.
Diris nur Elmar': „Dankinde
estas bona instrukcio."

61 Diris nun la graf': „Salajras
mi fidelan laboremon;
ĉar falĉado soifigas,
kvietigu la trinkemon!

62 Vin atendas bruna medo
post la streĉa laborado;
dancu vi kun la knabinoj
post manĝado kaj trinkado!" -

63 Ĉe la tabloj en la halo
sidis la popol' manĝante,
laŭ kampula mor' silentis,
trinkon ja ne forgesante.

64 Rigardante sombre, mute
sidis la majoro tie,
kaj maĉante diris lia
ĉefservisto ironie:

65 „La filino de l' majoro
saĝulino sin nomigu;
ke ŝi gardu sian langon,
ŝi al si nur memorigu."

66 Diris ŝi responde tiam:
„Oni nomu vin sekulo!
Se mi iros pluki rozojn,
certe ne kun tia ulo!"

67„For la benkoj, for la tabloj!"
vokis el la viroj iu,
„ludu nun, vi muzikistoj,
ke sin turnu dance ĉiu!"

. . .

59 Hildegund, verletzt, entrüstet,
Rot und bleich, verwirrt, erschrocken,
Senkt' ihr Haupt, auf Stirn und Wangen
Rollten ihr die lichten Locken.

60 Aigas blaue Augen lachten,
Als ob nichts geschehen wäre;
Elmar sagte: „Kleine Aiga,
Dankenswert ist gute Lehre."

61 Rief der Graf: „Ich lob' und lohne
Treuen Fleiß und guten Willen;
Schnitterdurst ist alte Sage:
Eilt nun, gründlich ihn zu stillen.

62 Brauner Met, ihr wackern Leute,
Harrt auf euch in vollen Krügen;
Trinkt und eßt und dann im Tanze
Laßt die Mädchenzöpfe fliegen." -

63 An den Tischen, auf der Tenne
Saß das Volk bei Kraut und Schinken.
„Iß und schweig" ist Bauernregel,
„Doch versäume nicht zu trinken!"

64 Obenan der alte Meier,
Stumm und finster vor sich schauend;
Ihn verdrossen Aigas Sprüche.
Gerd, der Großknecht sagte kauend:

65 „Kleine Aiga, kluge Aiga,
Runenaiga laß dich nennen;
Merke nur, du darfst nicht wieder
In die Pilze dich verrennen."

66 Aiga drauf: „Dich trocknen Knaben
Nennt man leider Gerd, den nassen,
Wenn ich in die Rosen gehen,
Werd' ich dich zu Hause lassen."

67 Irmin rief, der lahme Kuhhirt:
„Fort mit Tischen und mit Bänken!
Dierk und Kord, nun pfeift und fiedelt,
Daß wir uns im Reigen schwenken!"

. . .

68 Hele, gaje sonis jen la
fluto kaj la violono;
turnis sin la gejunuloj
laŭ la ritmo, laŭ la sono.

69 Iu nur neatentite
afliktite, apatie,
kun rigardo nokte sombra
en angulo sidis tie.

70 Estis tiu Sorba princo[27]
de la bordo de la Zalo,[28]
akirita de la grafo
per lotumo post batalo.

71 Prenis la major' la plenan
medokruĉon el betulo,
kaj kun kompatema voĉo[29]
diris al la senhejmulo:

72 „Trinku gluton, ĝi forigos
ja melankolion vian!
Tiu trinkis, larm' enfluis[30]
supervange barbon lian. -

73 Multaj homoj ja suferas;
sed plej pezan havas sorton,
kiu falis tiom funde,[31]
ke li nur deziras morton. -

74 Bruna knabo, nudpieda
staris ĉe la pordo ie,
kiun la mokuloj nomis
„la sovaĝa kato“ fie.

. . .

68 Hell und lustig klang die Flöte,
Hell und lustig sang der Bogen,
Und der Knaben Zipfelmützen
Und die Mädchenzöpfe flogen.

69 Einer aber saß im Winkel
Teilnahmslos und unbeachtet;
Trübe war sein dunkles Auge,
Sein Stirne gramumnachtet.

70 Becho war's, der letzte Sprosse
Aus dem Fürstentum der Sorben,
Den der Graf am Saaleufer
Nach der Schlacht durch Los erworben.

71 Isenhard, der alte Meier,
Nahm die volle Birkenkanne,
Und mit weicher Stimme sprach er
Zu dem heimatlosen Manne:

72 „Becho, du bist traurig;
Becho, trink und werde munter!“
Becho trank, und eine Träne
Rann ihm in den Bart hinunter. -

73 Vielfach ist der Menschen Bürde,
Doch am schwersten hat zu tragen,
Wer von solcher Höhe stürzte,
Daß ein Knecht ihn darf beklagen. -

74 Und am Tore stand ein andrer,
Brauner Bursch' mit nackten Füßen,
Eggi, den die Lästerzungen
Nur die wilde Katze hießen.

. . .

[27] La Sorboj estis (kaj estas) slava tribo loĝinta en la nuna orienta Germanio.
[28] La Zalo (germane: Saale) estas rivero, fluanta tra la nuna germana federacia lando Turingio en la riveron Elbo.
[29] aŭ:
diris li kun kompatema
voĉo al la senhejmulo:
[30] aŭ:
Tiu trinkis, larmo fluis
elokule barbon lian.
[31] aŭ:
kiu el alteco falas,

75 Griza estis lia vesto,
en malordo kaj ĉifita,
falis ĝis la nuko lia
kaphararo nekombita.

76 Lerta estis li grimpulo,
tra la montoj vagis ĉie;
laboremon li ne sentis,
mistifiki emis plie.

77 Enarbare, surkampare,
enmontare estis ie;[32]
tage, nokte li vagadis,
sed troveblis li nenie.

78 Vintre, kiam neĝis, tiu
knabo en la valon venis;
pro kompato la forĝisto
lin en sian domon prenis.

79 Ĉu li venis el rokfendo?
Ĉu li falis elaere?
Elfa ŝajnis li estaĵo,
ĝin ne sciis iu vere.

80 Ŝatis lin la druidino;
oni aŭdis diri iun,
kiu vidis, ke ŝi kombis
antaŭ sia groto tiun.

81 Ofte sidis li solece
ie kun la violono,
kantis fremdajn melodiojn
kun kortuŝe mola sono.

82 Kaj el lia buŝo sonis
ankaŭ kantoj timegigaj,
kvazaŭ krius iu el la
malheluloj, la spiritaj.

83 Kiam li ĉe la amboso
pere de martel' laboris,
kiel ŝprucis la fajreroj
tiam, kiel li fervoris,

. . .

75 Grau, zerfetzt und schief gebunden
War das Wams des losen Rangen;
Um den Nacken, um die Schläfe
Kroch sein Haar wie schwarze Schlangen.

76 Biegsam wie die Haselgerte
Und ein Klettrer sondergleichen,
Trug er wenig Lust zum Schaffen,
Desto mehr zu kecken Streichen.

77 Immer schweifend auf den Bergen,
Immer streifend in den Gründen,
Tag' und Nächte war er nirgend,
War er überall zu finden.

78 Fremd, im Schnee, am Winterabend
War ein Bub' ins Tal gekommen
Und vom Schmied, dem braven Fulko,
Mitleidsvoll ins Haus genommen.

79 Schlüpft' er aus den Berges Klüften?
War er aus der Luft gefallen?
Keiner wußt' es, nur ein seltsam
Elbisch Wesen deucht' er allen.

80 Freundlich war zu ihm die Drude,
Und ein Jägersmann erzählte,
Wie sie einst vor ihrer Grotte
Ihm die krausen Locken strählte.

81 Einsam saß er oft und summte
Zu der Fiedel, fern im Hage
Wichtelweisen, fremde Laute,
Voll von rührend weicher Klage;

82 Oft auch schauerliche Sänge,
Die so wild und zornig lachten,
Gleich als schrie' aus ihm der Dunkeln
Einer, die im Abgrund schmachten.

83 Schafft' er aber an der Esse,
Hei, wie da die Funken sprühten,
Hei, wie Feil' und Amboß sangen
Und die schwarzen Augen glühten,

. . .

[32] aŭ: en montaro estis ie;

84 kiam li por ĉenĉemizo
arte fleksis ĉenoringojn,
aŭ enigis en kaskvolbo
fajnajn nitojn en nitingojn!

85 Miris lia majstro tiam:
„Ĉu li lernis ĉe Goldmaro,[33]
ĉe la nanaj forĝistetoj,
kiuj loĝas en montaro?“ -

86 Alrigardis li fripone
la virinojn el angulo,
kaj sub liaj brovoj brilis
nur la blanko de l' okulo.

87 Diris jen al li Ajgino:[34]
Venu, eta kato mia!
Manĝu iom de l' brasiko
kaj de l' bona ŝinko, via

88 ĉiutaga musmanĝaĵo
helpas kontraŭ la malsato;
sed estonte ne plu, kiam
estos vi plenkreska kato.“

89 Hele ridis li montrante
siajn dentojn, kaj kun tio
for li saltis, ie sonis
de l' sovaĝa kato krio. -

90 En la granda domohalo
ĉio estis aranĝita
por la honorindaj gastoj,
plej zorgeme preparita;

91 Estis junipero-pingloj
sur la planko dismetitaj,
kaj arbar-odor' eniĝis
tra l' fenestroj malfermitaj.

. . .

84 Wollt' er eines Kettenhemdes
Maschenringe künstlich biegen
Oder in ein Helmgewölbe
Zierlich Niet und Nagel fügen.

85 Staunend blickte dann der Meister
Auf des Knaben kluge Hände:
„Lernt' er bei den kleinen Schmieden
Goldemars im Berggelände?“ -

86 Jetzt am Tore, schalkhaft lächelnd,
Blinzt' er seitwärts nach den Frauen.
Nur das Weiße seiner Augen
Sah man unter dunkeln Brauen.

87 Aiga rief: „Nimm hin, mein Kätzchen,
Kraut und Schinken, seltne Gaben!
Ratt' und Maus, dein täglich Wildbret,
Kannst du allerorten haben.

88 Ratt' und Maus, mein wildes Kätzchen,
Sie genügten dir bis heute;
Wirst du erst ein großer Kater,
Machst du Jagd auf größre Beute.“

89 Er, die weißen Zähne zeigend,
Lachte hell, im Bogensatze
Hüpft' er fort, und in den Bäumen
Klang der Schrei der wilden Katze. -

90 Aber in der großen Halle
Für des Hauses liebe Gäste
War die lange Ehrentafel
Zugerichtet auf das beste;

91 Zierlich mit Wacholdernadeln
Überstreut des Saales Boden;
Herber Waldduft quoll erfrischend
Durch die Fenster aus den Loden.

. . .

[33] Goldmaro, germane: Goldemar, estis mita forĝisto laŭ la ĝermana mitologio.
[34] aŭ: Diris la major-filino:

92 Sidis dekstre de la graf' la
episkop', sur la alia
flank' la reĝa mesaĝisto,
krome nobelaro plia.

93 Ĉe la kamparanoj sidis
jen Elmaro, la sinjoro;
ĉiu havis sian lokon
laŭ la aĝo, laŭ honoro.

94 Kaj apude, sur pli alta
lok' la sinjorinoj sidis;
ankaŭ Hildegundo, kiu
iom hontis aŭ timidis.

95 Gaje trinkis la virrondo
el la medokorno tie;
la parolo plivigliĝis
kaj la koroj batis plie.

96 Vokis nun la graf': „Karegaj
gastoj, de ni tre ŝatataj,
per honor-trinkaĵ' plej bona
estu vi nun regalataj!"

97 Hildegundo tiam prenis
la pokalon, la valoran;
kaj al ĉiu ŝi ofertis
la plej bonan vinon oran.

98 Kiam venis nun la vico
al Elmaro, ruĝiĝante
ŝi mallevis la palpebrojn,
iomete ektremante.

99 Grumble vidis Gero tion,
havis li aspekton tian,
kiel hundo, kiu vidas,
ke alia volas sian

100 predon rabi. Tenas li per
siaj dentoj ĝin, graŭlante
lin rigardas, dentojn akrajn
al la kontraŭul' montrante. -

. . .

92 Rechts vom Grafen saß der Bischof,
Links der hagre Königsbote,
Weiterab die edeln Herren,
Unten Theudebert, der rote;

93 Elmar, nächst den freien Bauern,
Neben Werinhard, dem Riesen;
Jedem war nach Ehr' und Alter
Wohlgewählt sein Platz gewiesen.

94 Seitwärts, doch ein wenig höher,
War der Sitz der holden Frauen;
Hildegund, die scheue Taube,
Wagte kaum nur aufzuschauen.

95 Munter an der Männer Tische
Ging das Methorn in die Runde:
Rascher klopften alle Herzen,
Leichter glitt das Wort vom Munde.

96 Rief der Graf: „Vielwerten Gästen
Stehn zu Dienst des Hauses Gaben,
Hildegund, zum Ehrentrunke,
Gib das Beste, was wir haben!"

97 Und die Jungfrau, sanft errötend,
Nahm den schön geformten Becher,
Und des Rieslings goldne Zähre
Bot sie freundlich jedem Zecher.

98 Als an Elmar kam die Reihe,
Senkte schüchtern sie die Lider,
Sie erglühte, und ein leises
Zittern rann durch ihre Glieder.

99 Murrend, mit gesenktem Kopfe,
Blickte Gero von der Seite,
Gleich dem Hunde, dem ein andrer
Zu entreißen droht die Beute:

100 Knurrend hält er seinen Knochen,
Und mit borstig rauher Mähne
Zeigt er seinem Widersacher
Blut'gen Blicks die scharfen Zähne.

. . .

101 Diris nun la episkopo:
„Vivu tiu land', el kiu
venas tiu bona vino!
Vivu dom' kaj mastro tiu!"

102 Jubilante ĉiuj trinkis
je la graf', je la filino;
ĉiu levis sian glason
kun la bona ora vino.

103 Sed malame al Elmaro:
„Ĉu vi manĝas," diris Gero,
„la viandon de ĉevaloj?
Ĉu ĉi tio estas vero?

104 Kiel gustas la visceroj
de stalonoj? Diru ion!"
Sed Elmaro ridetante
diris: „Vi mem provu tion!"

105 Diris Ger': „Adori viajn
diojn estas stulta faro!
Estas ja ilia ĉefo
almozul' sen kaphararo!"

106 Jen Elmar': „La Plejaltulo
ĉiun bonan, ĉiun fian
vidas, ŝanĝas li eksteron,
tamen ne esencon sian."

107 Plue mokis lin la Franko:
„Min konsilu, mi deziras
laŭdi vin; ĉar malsaĝulo
ofte saĝajn vortojn diras.

108 Ne plu manĝas, ĉar malsana
estas ĉevalino mia;
aŭdis mi, ke sorĉo-arton
sciis ja patrino via,

109 kiu per run-kantoj fortaj
ĉenojn rompis, nodojn ligis,
malŝveligis la inundojn
kaj la ŝtormojn trankviligis;

. . .

101 Sprach der Bischof: „Heil dem Lande,
Das solch edle Tropfen sendet!
Heil dem Hause, das sie eignet,
Heil dem Wirte, der sie spendet!"

102 Und mit Jubel für den Grafen,
Für die Tochter ward getrunken;
Elmar schwang den leeren Becher,
Gero Auge sprühte Funken.

103 Zischelnd sprach er: „Stolzer Falke,
Traun, du bist ein Roßfleischesser!
Da du Hirsch und Huhn verschmähtest,
Muß ich fragen: Schmeckt es besser?

104 Rühmest du vor aller Speise
Hengstgekrös' und Opferkuchen?"
Elmar lächelte gelassen:
„Beides magst du selbst versuchen."

105 Gero rief: „Den Sachsengöttern
Dienen ist so dumm als eitel;
Ist ihr König doch ein blinder
Bettelmann mit kahlem Scheitel!"

106 Elmar drauf: „Das Sonnenauge
Sieht die Guten wie die Bösen,
Und der Nimmermüde wechselt
Sein Gewand, doch nie sein Wesen."

107 Weiter spöttelte der Franke:
„Deine Klugheit möcht' ich preisen:
Gib mir Rat; der Mund des Toren
Redet oft das Wort des Weisen.

108 Krank ist mir die falbe Stute,
Sie verschmäht ihr liebstes Futter;
Man erzählt mir, Zauberkünste
Lerntest du von deiner Mutter,

109 Die mit starken Runenliedern
Knoten knüpfte, Ketten sprengte,
Wetter rief und Stürme stillte
Und bergan die Fluten drängte;

. . .

110 kiu vokis la spiritojn
kaj boligis herbojn fie -“
Pro koler’ Elmaro: „Ĉesu
vi paroli kalumnie!

111 Per venenaj sagoj vi min
trafis, mi eltenas tion,
vi vantulo! Ja la dioj
venĝas la sakrilegion.

112 Sed pri tiu, kiu estis
eĉ sen la plej eta manko,
kaj pri kiu mi funebras,
vi silentu, fia Franko!

113 Alikaze mi vin batos
per la glavo ĝis nenio:[35]
Helpu min la Donar’, la forta!
Helpu min Votan’ en tio!“ -

114 Rekte staris jen la Sakso,
ŝultroforta kaj giganta,[36]
flam-okule pro kolero
jenan Frankon rigardanta.

115 Hildegundo alrigardis
lin petege. En la halo
regis morttrankvil’, al Gero
falis teren la pokalo.

116 Sed la graf’ komencis digne:
„Rompis vi dompacon mian,
mian gaston malrespektis,
ne bridinte spiton vian.

117 Grave estas ofendinta,
kontraŭ devo, la ordona,
vi la reĝan mesaĝiston,
kontraŭ nia moro bona.

. . .

110 Die mit mächtiger Beschwörung
kocht’ im Kessel dunkle Kräuter,
Mit Verwünschung -“ „Falsche Zunge“,
Brauste Elmar, „sprich nicht weiter!

111 Eitler Gauch! Mit gift’gen Pfeilen
Trafst du mich; ich konnt’ es tragen:
Gotteslästrung rächen Götter,
Menschen hören sie - und zagen.

112 Doch von ihr, um die ich traure,
Deren dunkelster Gedanke
Lichter war als Frankentugend,
Sollst du schweigen, schnöder Franke,

113 Schweigen, sonst - mit diesem Schwerte
Schlag’ ich dich zu Grund und Boden:
Helfe mir der starke Donar,
Helfe mir der alte Woden!“ -

114 Aufgerichtet stand der Sachse,
Riesenhaft und schultermächtig;
Seine Flammenaugen ruhten
Auf dem Franken zornesmächtig.

115 Todesstille rings im Saale,
Geros Hand entfiel der Becher;
Starr die Männer; Hildegunde
Blickte flehend auf den Sprecher.

116 Doch der Graf begann mit Würde:
„Meines Hauses guten Frieden
Hat mit Frevelmut gebrochen
Deines Trotzes Übersieden;

117 Schwer gekränkt des Königs Boten,
Meinen Gast, den in der Mitte
Meiner Gäste hochzuachten
Dir befahl so Pflicht und Sitte.

. . .

[35] aŭ: per ĉi glavo ĝis nenio:
[36] aŭ: fortaŝultra kaj giganta,

118 Mi indulgas vian junon;
sed mi pensas: pli volonte
vi ne venu plu en mian
domon tien ĉi estonte."

119 Klinis sin Elmar' kaj diris:
„Grafo, mi honoras viajn
vortojn, tamen mi ne pensas,
ke mi pentu vortojn miajn." -

120 Iris for Elmar', sed kun la
paco foriĝinta estis
la gajeco; ĉiuj gastoj
iris kaj neniu restis.

121 Jen la episkop': „Ne lasis
li insulton de l' patrino,[37]
kiu estas jam mortinta;
mia estis ŝi fratino!"

122 Triste li nun surseliĝis;[38]
jam nebula estis ĉio,
kiam li kun la abato
rajdis al Dektritilio.

Traduko de la Germana poemo "Dreizehnlinden, Kapitel 6, Das Erntefest" de FRIEDRICH WILHELM WEBER *(Frederiko Vilhelmo Vebero, ∗1813-12-25 – †1894-04.05) en Esperanton de* MANFREDO RATISLAVO *(Manfred Retzlaff, Stettiner Str. 16, D-59302 Oelde, Germanio, ∗1938-11-04).*

Arg-426-839 (2007-12-27 11:42:07)

118 Nachsicht deiner Jugend; dennoch
Deucht mir, daß du besser tätest,
Wenn du dieses Saales Schwelle
fürderhin nicht mehr beträtest."

119 Elmar neigte sich und sagte:
„Graf, ich ehr' in allen Treuen
Eure Worte; meiner Worte
Hab' ich keines zu bereuen." -

120 Elmar ging; doch mit dem Frieden
War der Frohsinn, sein Genosse,
Fortgeflogen; alle Gäste
Heischten mit Vergunst die Rosse.

121 Sprach der Bischof: „Er verwehrte
Die Beschimpfung einer Toten,
Seiner Mutter, meiner Schwester,
Und im Vierten ist's geboten!"

122 Traurig stieg er in den Sattel;
Nebel graute in den Gründen,
Als er mit Warin, dem Abte,
Ritt zum Kloster Dreizehnlinden.

Verkinto de tiu ĉi Germana poemo estas FRIEDRICH WILHELM WEBER *(Frederiko Vilhelmo Vebero, ∗1813-12-25 – †1894-04.05).*

Arg-426-838 (2007-12-26 00:16:21)

[37] aŭ: li insulti la patrinon,
[38] aŭ: Li malĝoje surseliĝis;